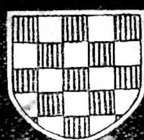
Poštarina plaćena u gotovu.



SELJAČKA OMLADINA



BROJ 10. GODINA III.

Saradnicima, čitateljima i prijateljima

Odavna već se ne porazgovorismo o našoj »Seljačkoj Omladini«. Svašta se promijenilo i među Vama suradnici, čitatelji i prijatelji, a i u uredništvu. Prošli broj lista je dosta zakasnio, što ćemo od sada nastojati popraviti, u koliko bude u našoj moći.

Ali još nešto, što se tiče Vas i boljitka našega lista. »Seljčaka Omladina« uvijek je pružala zgodno štivo i poučno i zabavno svojim čitateljima. Ona je bila odraz naše organizacije i hrvatske katoličke seljačke omladine. To ona mora i ostati.

Ona mora uvijek biti vjerna slika našeg sela. Zato je potrebno, da se okupi što više suradnika iz svih krajeva. Tkogod se osjeća i malo sposobnim neka pokuša, što napisati za svoj list.

Nije svaki čovjek za sve. Jedan je vješt u pripovijedanju — neka napiše kakovu pripovijest; drugi poznaje dobro svoje selo i okolicu — neka opiše svoje selo i najpreča pitanja, koja muče njegov kraj; treći znade, možda, koju narodnu pjesmu ili koji lijepi običaj (za Božić) — neka to pribilježi i pošalje uredniku.

Tkogod ima dobre volje i tko voli svoj list, on će se potruditi i poslati svoju suradnju. Urednik će sve rado uvrstiti, štogod bude moguće.

Oko »Seljačke Omladine« bilo se okupilo lijep broj suradnika. Tu su se nizale uspjele pjesme i pripovijesti. A. Kraljića, Alojzija Lutza, Adalberta Pogačića, Gabrijela Kosca, Mirka Pravdića, Franje Tustića i mnogih drugih. Neka oni opet malo zamoče svoje pero i neka ne štede papira.

O suradnicima ovisi visina i zanimljivost lista. Dok naši neprijatelji toliko rade i toliko se žrtvuju, ne budimo mi ljenčine. Marljivo na posao i uspjeh ne će izostati. Urednik će izvršiti svoju i često se osvrnuti na ovom mjestu na pojedine suradnike upućujući ih na njihove dobre, a i loše strane.

Dakle, svi na posao i — sretno!!!

Urednik

SELJAČKA OMLADINA

ČASOPIS ZA VJERSKI, PROSVJETNI I SOCIJALNI ŽIVOT I RAD HRVATSKE SELJAČKE KATOLIČKE OMLADINE

Br. 10. Listopad 1940. Godina III.

Veliko značenje Svete godine za Hrvate

Da što više odlikuje hrvatski narod prigodom proslave 1300 godišnjice, što su Hrvati postali kršćani i katolici, sv. Otac Papa Pio XII. odredio je svetu godinu za sve Hrvate. To je veliko odlikovanje namjesnika Kristova na zemlji za jedan narod. i hrvatski se narod može podičiti tim posebnim odlikovanjem svetog Oca. Obilje milosti, kojima se može poslužiti svaki Hrvat katolik, daje najviše značenje tom odlikovanju. Milost Božja, koja djeluje tajno i nevidljivo, koja vodi i upravlja cijeli svijet makar to on i ne priznaje, to treba hrvatskom narodu više nego ikada. Tko znade, što je to Milost i vjeruje u nju, za njega nema većeg odlikovanja, nego što ga je sv. Otac Papa podijelio Hrvatima.

A sveta godina je vrijeme stjecanja Milosti. Za Hrvatski narod mora sveta godina biti godina stjecanja milosti jake i svete vjere, kao što ju je on uvijek u povijesti imao, po kojoj će u Hrvatskoj nastati bolji, ljepši i pravedniji život na kršćanskim načelima pravde i ljubavi.

U novije vrijeme htjeli su masoni, židovi, liberalci i komunisti uništiti vjeru u hrvatskom narodu, ali hrvatski narod odrekao bi se svoje biti, onoga što ga čini takovim kao što uistinu jest, kada bi se odrekao kršćanstva, jer on je uvijek u svojoj povijesti od pokrštenja prije 1300 godina pa do danas bio duboko kršćanski i

katolički narod. Već u prvom ugovoru s Papom Agatonom još tamo u 7 stoljeću moli on zaštitu sv. Petra; Hrvatski kraljevi traže krunu i posvećenje namjesnika Kristova; u najtežim časovima borbe s Turcima, Hrvati su u najužim vezama sa sv. Stolicom, od koje uz materijalnu pomoć traže i duhovnu.

Kada u Hrvatskoj vlada kuga, (prije 200 godina), Hrvatski sabor se svečano zavjetuje, da će sagraditi kapelicu u čast presvete Krvi Isusove, ako Bog oslobodi Hrvatski narod te pošasti.

Kao što je prije 1300 godina hrvatski narod postao čist kao novorođenče, tako sada opet imademo priliku, da postanemo »nov naraštaj«, čist kao ljiljani u polju. Baš ova obnova hrvatskog naroda putem Milosti daje sve značenje svetoj godini. Da Hrvati dobiju nove snage, novo jedinstvo, novu jaku i živu vjeru, da dožive vjerski i moralni preporod, to je i svrha svete godine.

Nastojmo svim silama oko obnove hrvatskog naroda u ovoj svetoj godini.. Ne propustimo velika vrhunaravna sredstva, koja nam pruža Crkva. Neka ne prođe uzalud ova sveta godina. Neka ona bude pravo i istinsko vraćanje na onaj put, kojim je hrvatski narod krenuo prije 1300 godina.

Pobuda:

Sv. Franjo je češće govorio svojim učenicima: »Budite ponizni i maleni pred svima, osobito pred svećenicima, jer su njima povjerene duše, a mi smo samo njihovi pomoćnici u onom što oni ne mogu učiniti. Ako smo pomoćnici, treba da im budemo podložni jer će istom onda biti sloga među njima nama, dok ta sloga među svećenstvom jest najbolje i najjače sredstvo, da se duše privedu k Isusu.«

Kao i franjini učenici, tako su i članovi Katoličke Akcije pomoćnici svećenstva u velikom poslu obnove svijeta u Kristu. Pomoćnik najbolje pomaže, kad radi ono što Gospodar treba. Naš Gospodar je Krist, a njegovi zamjenici: svećenici. Sveti Otac Papa traži od nas suradnju, dragovoljnu i požrtvovnu suradnju s Crkvom. Slušajmo ga i slijedimo njegov poziv!

Tuga umornog putnika

Putuje danas iz dalekog grada,
Cijeli ga dan biju kiše,
Tako je umoran sada,
Misli, da mu veselja nema nikada više.

Sa zebnjom u duši koraca
I žuri se rodnome selu,
A oštri sjeverni vjetar mu baca
Požutjelo lišće po odijelu.

Umorne mu malakšu noge,
Prošao je danas puteve mnoge,
I stog mu na dušu sjela tuga.

Misao mu za toplim ognjištem luta,
Kog nema sred dalekog puta,
Odmor želi nakon puta duga.

Adalbert Pogačić

Snaga je mjerilo cilja

1. Mnogi ljudi oduševljeno polete k cilju, potrate ogromne napore, i to samo zato, da konačno upoznaju da nisu dovoljno sposobni.

2. Osobna sposobnost i snaga odlučuju pri veličini cilja.

3. Tko mjeri previsoko, žeti će neuspjehe. Tko visoko leti, nisko pada.

4. Samo onaj, tko ima jasan pregled svoga znanja i svojih sposobnosti, t.j. tko je svijestan što zna, a što nezna, u čemu je temeljito, a u čemu površno potkovan, zna što može, a što ne može.

5. Sličan pregled potreban je i o materijalnim sredstvima.

6. Zapovjednik mora temeljito poznavati snagu podređene čete: koliko streljiva, oružja, živežnih namirnica i t. d.

7. Vodeći gospodari zahtijevaju od podređenih, da im podnesu potrebne podatke svaki dan, što preglednije (u tablicama i t. d.).

8. I ti trebaš pregled svih svojih raspoloživih sposobnosti, da znadeš, možeš li pojedine zadaće i ciljeve ostvariti.

Masoni ili slobodni zidari

TAJNA ORGANIZACIJA, KOJA DRŽI CIJELI SVIJET

Mnogo se događa u svijetu nesreća, ubijstava velikih ljudi i svakakvih afera, a da im se nikada ne uđe u trag. Rijetko se tu pomišlja na jednu svjetsku tajnu organizaciju — masone. Ta tajna organizacija, koju vode židovi, rasprostranjena je po cijeloj zemlji i ima služiti židovskim ciljevima zarobljivanja cijelog svijeta.

Mnogi su brzo uvidjeli opasnost te crne družbe za pojedine narode. Kad su došli Hitler i Mussolini na vlast, odmah su zabranili sva tajna društva, a među njima u prvom redu masonske lože.

U Francuskoj su prije ovog rata bili na svim vovodećim mjetima masoni, i oni su uvukli Francusku u rat. Danas, kada je ta Francuska izgubila rat, a na kormilo države došli pravi narodni ljudi, masoni su zabranjeni, a njihova zlodjela iznosi sada francuska štampa na vidjelo, ali kasno.

I kod nas su masoni službeno zabranjeni, ali u praksi se ne poduzima ništa. Poznato je, da su židovi i masoni tako organizirani i na svim vodećim položajima da je za sada teško što poduzeti protiv njih. Međutim, već je skrajnje vrijeme, da se te tajne sile, koje ne može nitko kontrolirati, jedanput za uvijek onemoguće, a njihova djela objelodane javnosti, da dozna, što su za hrvatski narod učinili židovi i masoni. Već je skrajnje vrijeme, da hrvatski narod sam sobom gospodari, a ne neke tajne sile.

KAKO SU NASTALA SLOBODNO-ZIDARSKA UDRUŽENJA?

Masoni i židovi različito prikazuju postanak masonskih loža. Oni vole uljepšavati i praviti priče. Povijest je utvrdila ovo:

Pod konac 17. vijeka dograđivala se u Londonu crkva Sv. Pavla. Zidari-majstori udružili su se u organizacije, koje su se zvale na engleskom jeziku »Lodges — Lože«, na njemačkom »Bauhütten — Zidarske kuće«. U te stručne zidarske organizacije brzo su se uvukli ljudi, koji se uopće nisu bavili zidarskim poslom, pa su takove članove za razliku od pravih zidara prozvali »slobodnim zidarima« (riječ »mason« znači u engleskom jeziku zidara i klesara; »rough-mason« zove se radnik, koji ne kleše kamen, nego ga samo postavlja na svoje mjesto; »fre-mason« označuje radnika, koji je kamen izdjelivao; »accepted-mason« bio je onaj, koji se ne bavi niti zidanjem niti klesanjem, ali je ipak primljen u ceh).

Ti novi »slobodni zidari« ili »primljeni zidari« brzo su nadjačali svojim brojem i svojim uplivom prave zidare i klesare. Konačno su ih sasma istisnuli iz »Loža«, pa su stvorili nove organizacije pod starim imenom. Tako se eto zovu i danas.

Dakle početak i ime im je lažno! Godine 1717. udružile su se četiri takve lože u Londonu u prvu tako zvanu Veliku Ložu. Prvi organizatori takvoga slobodnoga zidarstva bili su: otpali katolički francuski svećenik

Teofil Dezagilije (Desanguliers) i otpali luteranski svećenik škotske crkve **Džems Anderson** (James Anderson). Ovaj posljednji izdao je prvi ustav loža godine 1723. Slobodno zidarstvo počelo se nakon toga brzo širiti.

Godine 1725. osnovano je u Parizu nekoliko loža, god. 1729. u Madridu, god. 1732. u Petrogradu, god. 1733. u Hamburgu i Fiorenzi. Iste godine osnovana je i prva loža u Sjevernoj Americi u Bostonu. Godine 1726. osnovana je prva loža u Pragu, a godine 1741. pada osnutak prve lože u Beču.

KOLIKO IMADE MASONA NA SVIJETU?

Sreten J. Stojković, beogradski mason, iznosi za godinu 1931. ovu statistiku slobodnih zidara na svijetu: Evropa 675.800 članova, Azija 7.00 članova, Afrika 4.500 članova, Sjeverna Amerika 3,298.000, Centralna Amerika 32.600 članova, Južna Amerika 81.000 članova, Australija 193.000 članova, dakle ukupno na čitavom svijetu imade 4,291.900 članova.

Dakako da ta statistika **nije pouzdana**, jer je poznato, da se masoni vole dičiti velikim brojem svojih članova. **Točan broj ne može se ustanoviti radi toga, što je baš članstvo u ložama jedna od njihovih najvećih tajna.**

ČEMU IMADE SLUŽITI ORGANIZACIJA MASONA?

Židovi i masoni dobro su uvidjeli, kako će najlakše zavladati svijetom. U svoje organizacije privukli su sve znamenitije ljude, a na ispražnjena mjesta postavljali svoje povjerljive ljude. Tako je u Francuskoj obično predsjednik republike bio mason kao i većina zastupnika. Tako su oni pomoću svojih ljudi mogli uvijek nesmetano provoditi svoje planove, a s druge strane bi govorili kako rade za narod.

Uistinu oni su zgodno oruđe u rukama židova, koji žele preko njih zagospodariti svijetom, kao što piše u Protokolima sionskih mudraca (o tom ćemo drugi put):

»Očekujući dolazak našega kraljevstva, stvorit ćemo i umnožiti masonske lože sve one, koji su sposobni da postanu veliki političari, jer će ove naše lože biti naši glavni izvori za informacije, kao i sredstvo da uplivamo na političare.«

Kule u zraku

(Nastavak)

— Ljudi Božji, što mlatite praznu slamu? — nadviknu sve Joso Božić. — Što gradite kuću od krova, a ne od podumijente?

— Zaprečujemo! Poreci! Mi da mlatimo praznu slamu!

— Zaprečujemo! — uzvrpoljiše se svi.

— Ne budite djeca! Najprije osnujmo udrugu, skupimo novaca, a onda ćemo se već dogovoriti . . . .

— Jok, ne ide tako. Ne ćete vi bez nas . . . Da! Donijeli ste nešto dolara, pa odmah . . . .

— Za udrugu, ljudi, treba najprije kuća. Evo, ako se dogovorimo, ja ću vam iznajmiti, pa i prodati — dobaci Pajo Franić.

— Ne prodati! . . . Ne iznajmiti! . . . Koliko išteš? Ali ti ne ćeš u kumpaniju . . . Ti bi nas prevario.

— Ne bi, Pajo je pošten!

— Bi, bi! . . . . .

— A zašto ne u kumpaniju? Ako dam, koliko i drugi!

— Ne, ne vjerujemo . . .. Ne ćeš u kumpaniju! Prodaj. Ili iznajmi na pet godina . . . . Na deset . . . . Ne, nek proda! Prevarit će . . . .

— Ne vjerujte Paji! Vara vas. — Svi vas varaju . .

— Ja ne vjerujem nikom — vikne Pera Krtić. — Jedva vjerujem i sam sebi. Svak gleda samo, kako bi druge prevario. Od našega brašna nema pogače. Pa šta će nam udruga? Kradu nas gospoda, pa bi i ovi naši . . .

— Oj Pera, ruku na srce! Kome ono nije Božić, ako ne jede kradena mesa, a mudračino? Svak po sebi sudi. — dobaci Pajo Franić.

— Meti ti ispred svoje kuće, a ne staraj se za moj Božić! — planu Pera, a drugi zažagoriše. Rekao bi, jedan će drugome sad na u oči. Iznenada vikne Lulić:

— Ljudi, mlin ne melje na suhu. Hajdemode smočiti grlo, pa možda što mudro smislimo.

— U birtiju! All right! — dobaci Teslić. — Iz duše si mi govorio. Nuder, Joso, povedi nas . . .

— Ne vodim. U birtiji se ne prodaje pamet, već ludost na dvolitre.

— Oj popiću moj žmukljarski! Stiskaj, stiskaj dolare, sanjaj o bogatstvu, ali se čuvaj Tome! — dobaci prezirno Teslić i pojuri na vrata, a za njim ostali osim dva tri ozbiljnija.

III.

Minuše opet pune tri nedjelje. Svak se bavio svojim poslom te i Joso Božić. Iznenada bane Joso u župski ured i ozbiljno pozdravi župnika, koji je nešto čitao i promišljao.

— Koja vas sreća danas nosi, Josipe? Valjda ste svršili poslove?

— A baš, gospodine župniče, i nijesam. Nu eto, vuče me k vama srce, a i moj posao.

— Vaš posao? Možda se ženite? Već sam vam prije htio prikričati. Nu recite mi najprije, što će biti od vaše naumljene udruge?

— Što? Kule u zraku! Vi ste ovdje dosta malo, a već mi prvi put naslikaste naše selo i ljude, kao najbolji slikar. Htjedoste nešto i poljepšati, ali se uvjerih, uradiste to, da ne bi komu učinili krivo. Nu ne zove se zaman naše selo Vučjak. I ljudi su u njemu vučje ćudi . .

— Nemojte, Joso, ljudi su ljudi. Samo milost Božja može ljude preobraziti.

— Može, gospodine, ali ne moje seljane, koji tu milost odbacuju. Imali su duhovnoga pastira, koji se kao pravi otac starao za njih i nastojao da ih usreći. Za hvalu su ga orobili, a malo ga nijesu i ubili. Što vi radite, zna Bog i vi, ali znadu i oni. A eto, oni svaki dan gori. Pitate, što je od udruge? Sjećate li se one nedjelje, kad dovedoh ljude k vama. Natezali su se i naddjelje, kad dovedoh ljude k vama. Natezali su se i nadmudrivali ovdje tri sata. Znam, da ste tri dana morali rediti kuću, koju su vam zapljuvali i oneredili duvanom. Kad su se siti navikali, dosta je bila jedna riječ, da ih povede u krčmu. Ne hvalim se, nu kažem iskreno, da ne marim za krčme ne zbog škrtosti, već iz uvjerenja. Ako hoću da se razgovorim s prijateljima, zovnem ih k sebi, ili pođem k njima, donesemo čašu vina, pa se lijepo pozabavimo. A eto naši su ljudi pili do zore. Zapili su zaradu od sve nedjelje, zapili su i pamet, pa dva dana nijesu bili za posao. Druge su se nedjelje sastali potajno, da ja ne doznam. Opet su vijećali o udruzi, opet su gradili kuću od krova i malo se nijesu pobili. Nu opet su svršili u krčmi. I tako će malo po malo dolari i udruga kroz grlo, a onda torbu na leđa, pa u Ameriku ili drugamo.

— Moj prijatelju, rekoste da vaši seljani grade kule u zraku i zgradu od krova, a ne od podumijenta. Vidite, ja sam tražio zgodnu podumijentu, ali je dosele ne nađoh. Nu čini mi se, da sam je opazio.

— Bojim se, g. župniče, da se opet varate. Čujte još nešto! Polovica se vaših župljana upisala u komuniste.

— U komuniste? Nu baš su se namjerili.

— Našla škulja zakrpu, jelte? Došao je jedan iz ruskog ropstva tu u susjedstvo. Sastao se s Perom Katićem, s onim, znate, što ne vjeruje nikome, pa ni sam sebi, i predobio za komunizam. Lakome su oči pri pogači. Rado bi čovjek mukteševine, pa odmah povjerovao i doveo onoga boljševika među ljude. Boljševik udri na gospodu, a Pera mlati po popovima, i naši vam ljudi u komuniste. Šta ćete? Naš čovjek vjeruje svakome probisvijetu, svakoj propalici, samo neka mu što više laže.

— Da, da, prijatelju, imate pravo. Opazio sam to češće. Nu tako rade i drugi. Čovjek je slab, pa vjeruje najviše laskavcu i prepredencu.

— Samo je sreća, što su naši ljudi stalni kao vrbov klin. Čuli ste ih češće puta, kako se prepiru, buče,

groze se. Mislio bi čovjek: eto ljutih risova. Sjutra dan više ni spomena. Nek im pametan čovjek dokazuje ne znam koliko, ne će mu vjerovati. Ali će se otrijezniti, kad se opeku.

— Moj dragi, naši su ljudi kao djeca.

— Oprostite, gospodine župniče, jesu kao pokvarena djeca. Jer i djeca razlikuju istinu od laži, prijatelja od varalice. Zato mnogi moji drugovi žale, što odoše u Stari kraj. Žale oni, koji ne prođoše svijetom poput zapečaćenih strojeva, već sve ovako priprosti i neuki kao i ja naučiše u svijetu ljudski živjeti. Držim, da se nas ne će prihvatiti naša stara domaća rđa. Nego vam imam još prišanuti, bolje upitati: Što vam se čini za Maru Pekićevu?

— Onu Milinu jedinicu? Držim, da je vrijedna djevojka. Samo mi se ne sviđa, što i ona odviše bira i obećava mnogo nametka.

— Nočas je otišla bez zakona ....

— Mare Milina? A za koga?

— Za Tomu Teslića. I još mu nosi 50.000 gotovih. Sjećate li se, kako mi se ono Toma zagrozio: »Sanjaj o bogatstvu, ali se čuvaj Tome!« Nijesam znao, što tim misli. Sad sam na čistacu. Ja sam vam se nekad volio s Marom Pekića. Zajedno smo rasli, pa se i zavoljeli. Ja sam njoj pisao iz Amerike, ona meni. Poslao sam joj i prsten. A evo sad mi se iznevjerila. Još da je po Božjem zakonu. ....

— Dragi Joso, ne žalite. Mislim, da s ovom djevojkom ne biste bili srećni uza sav nametak i bogatstvo.

— Gospodine župniče, vidu i sam. Bog zna, da ja nisam tražio nametka, nego čestito srce i vrijedne ruke Pljunuo bih u lice svakoj djevojci, koja obećava nametak. A da imam sestru, ispratio bih blatnom metlom momka, koji bi se pogađao za nametak. Ko traži nametak, ne traži žene, van novce. A novci su blato. Ja želim djevojku vrijednu i čestitu pa bila i prepuka sirota. I zagledao sam već Mandu Miletićevu.

— E, moj Joso, vidi se, da ste zbilja momak. Mandi nema premice u selu. Sirota, ali čestita, vrijedna i stidljiva.

— Takova je baš za me. Samo još mora napraviti ispit.

— Ispit? Hočete li je slati u školu?

— Ne, ne, gospodine, ne treba njoj škole! Nu ozbiljno ću tražiti od nje, da pođe za me bez zakona.

— Joso! . . . uprepasti se župnik.

— Da, tražit ću. Ako pristane, pljunut ću joj u oči. Djevojka, koja je spremna pogaziti stid i djevojaštvo, ne može biti čestita žena.

— Prijatelju Joso, vidi se zbilja, da ste u svijetu mnogo naučili, da mnogo i pametno i pošteno mislite. A držim, da se u Mandi ne ćete prevariti. Samo se čuvajte, da ona vama ne pljune u oči. Sad još nešto! I ja sam dosele sagradio mnogo kula u zraku. Sad sam uvjeren, da sam našao pravu podumijentu za čvrstu zgradu. Ta ćete podumijenta biti vi i, ako Bog da, vaša Manda. Vi imate dobru kuću i sušu uz nju. Imate dva sinovca, siročad pokojnog brata. Dobra su djeca, dobri đaci. Dajte jednoga u zanat, drugoga u trgovinu! Sa dva tri najbolja prijatelja osnujte seljačku udrugu! Dok vam ne svrši sinovac, ja ću vam biti u svemu na ruku.

— Gospodine župniče, ko vam je kazao moju nakanu? Sve sam to ja zasnovao još one nedjelje, kad su moji drugovi iza buke i vike močili grla u krčmi . . . . I već smo se nas tri dogovorila. Samo, Bože, zdravlje! U vas se uzdam i preporučujem. Dadne li Bog sreću, dogodine će u mojoj kući biti i čitaonica . . . .

* * * *

. . . . Josi je Manda pljunula u lice, ali je i pošla s njim pred oltar. Joso je osnovao udrugu i otvorio čitaonicu. Toma je proigrao Marino očinstvo i s više drugih opet odmaglio preko mora. Dr. F. Binički

---

Mudre rečenice

Sve je to naše do mora i do Dunava.

* * *

U sreći narodnoj i moja sviće.

Fran Mažuranić

Moj kraj

Al lepi je moj Zagorski kraj,
Zelen je navek v zimi i letu,
Nešče bi rekel, em je to raj
Na tomu svetu.

Hižice stare, vu njima život tih
Vu mojem kraju teče,
U srcu bogih ludi tih,
Ljubav za ti kraj trepeče.

Dober živi narod tuj,
Muči se na ti grudi
Živi se teško tuj,
Al muki su vučni ti ludi.

Po bregu su cirkve svud
I lepe vinske gorice,
Vinček rodi, grije grud
I čerleni lice.

Zagorec je pravi Job
Vučen semu zlegu
Navik tak, dok ne dojde grob,
Pri cirkvi na bregu.

Porušeni gradi zmišljaju svet
Na ona vremena, gda bila je klaka
Dok Zagorec bio kmet
I si ga meli za bedaka.

A zdaj već klake ni,
Nema grofa niti španа
Jednaki su ludi v si,
Sloboda je zdaj novih dana.

Po mojem kraju breg do brega je
Kak val preko morja,
Popevka moja je
Rodnega mi Hrvatskog Zagorja.

Bertek Jarčanski, Radakovo

Na izvoru Bosne

Slušaj, ali pažljivo slušaj te tajinstvene glasove! Da li osjećaš, kako to dvojako zvuči? Čas kao prigušen, bolni jecaj, čas kao vesela pjesma u kratkom, isprekidanom ritmu. Osjećaš li, kako te upravo bode, kako te u srce dira, kako te sjeća na onu burnu prošlost? Čiji su ti tajnoviti glasovi? Što je to, što te vuče k sebi, da pročitaš, da osjetiš ono, što to osjeća? Što je to? . . . . Izvori . . . . Da, izvori su to Bosne.

Zašto baš Bosne? Zašto oni nose to ime? Nisu li to možda izvori tolike krvi prolivene za rođenu grudu! Nisu li to izvori tolikih suza, što su mnoge majke prolile za svojom djecom, mnoge ljube za svojim muževima

i mnoga djeca za svojim roditeljima? Nisu li to izvori novih snaga, novih ideala, što ih omladina ovdje crpe, sjećajući se burne prošlosti, ili su to izvori novih, srećnijih dana? — Sve to možeš ovdje čuti, sve osjetiti. Da li itko u to posumnjati? Da li čovjek može sakriti ono, što njegovo srce osjeća? Trzaji ga njegova lica izdaju., A tko ne bi mogao onda iz srca ove zemlje čitati ono, što ona osjeća; ono, što je tišti i ono, što je veseli. To, što je za Banske Hrvate Kupa s gradom Ozljom, to je za Bosanske Hrvate Bosna sa Sarajevom i Miljackom. Ona je arterija, koja izvire iz srca Bosne i spaja je s njezinom sestrom istih osjećaja, istih patnja, sa sestrom Hrvatskom.

Žubori voda, rušeći se niz odronjeno kamenje. Žubori, — bolje reći, — govori, zove: »Dođite ovamo i pogledajte moje rane!« Šumi, tutnji, prelijeva se u bezbroj boja: u plavu, zelenkastu, modru, . . . pjenuši se i brzim skokom odlazi dalje. Propupali divlji kestenovi i crne smreke, savili su svoje grane, bdiju kao vjerni čuvari nad izvorom i gledaju u njegvu zrcalu svoje lice. Poniže škripi osovina mlina kašikara, a iz stare se od dasaka skrpane vodenice čuje lupa teškoga mlinskog kamena.

Po pocrnjelim daskama i krovu obraslom lišajima može se opaziti starina ovog neznatnog mlinčića. Već i rubovi krova strše otrcani valjda od silne kiše. Žubori vrelo, kao da se slaže sa pjesmom slavuja u obližnjem grmu. Dok je u dolini grmlje već oživjelo, dotle se kroz sive grane propupala kestenja vidi u bijeloj kapici Igman planina. Njen se bijeli vrh jasno ističe nad ljubičastim krošnjama neprolistala drveća.

Tiho piri povjetarac i poljuljkuje sive grane napupala kestenja. Tiho piri i proizvodi nečujne zvukove, kao da hoće uspavati prošlost, što se zrcali u plavkastoj bistrini vode, ali se ona uspavati ne da. Raznosi je on na sve strane, i svatko može čuti boli ove zemlje, svatko može doći kroz dugu aleju, što se prostire od kupališta Ilidže pa do samih izvora i vidjeti njihovu ljepotu, njihov čar i njihovu privlačivost, ali i njihove krvlju mučenika zalivene potoke.

Danijel Majnarić, Slav. Požega

Bijela kuga u vagonu

To je odviše blago rečeno za ovakova djela i riječi, kakove sam nedavno čuo u vagonu. Govorilo se tuj na sva usta o svake vrsti čedomorstvima. Kažem, gledao sam te »bijele kuge« i slušao, da mi se sve koža ježila pred tako paklenim zlodjelima. Ali ja sam, znate, očima tvrdo spavao, za to mi je i njihov govor jamčio. Ali sam ušima bio i previše budan, što ćete iz ovoga njihovog govora zaključiti.

Zato su te damice što sitne, što krupne, tako nemilo tužile, ubijale i čepile, da ne bi mogao ni siromašni mišić, onako hitri utećі. A kamo li čedo, Božji stvorak, koji se po providnosti Stvorčevoj nastanio u toplomu krilu majčinom. Ni ne misleći, da joj je srce hladnije od snježne Aljaške, a okrutnije od Herodove zapovijedi. — Ne bi me čudilo, da su bile prije. Skupile su se u tri stanice.

Po ženskom daru govora, potekle su pripovijetke, kao da su se od uvijek poznale. A znale su valjda i to, da je polovica Slavonije kratka, pa su zato one požurile.

Počela je jedna u polak plačno. Kako je bila kod svoje drugarice iz mladih dana. A ta joj druga rodila četvero djece, što njoj, znate, ne imponira.

— Joj, joj, drage gospe, ja ću vam reči istinu. Ja volim svoju priju, i dobre smo. Ali sam joj rekla. Znate, rekla sam joj: drugo moja, to tako ne ide. Već imaš četvero djece, sramota to od tebe, a da ti na sebe ništa ne misliš. Vidiš, — rekla sam joj — ja sam rodila samo jednoga dečka, pa i taj mi je za napast. Jedva čekam, da navrši peti razred, a onda ću ga dati u zanat, odmah, samo da nemam s njim brige. A kada se riješim te napasti, moći ću si malko uživati.

Bila je i jedna dobra žena u tom vagonu, pa ju je prekorila.

— Vi ipak niste na pravom putu. Ja imam u blizini B . . . . rod i isto imaju četvero djece, ali da znate, kako su sretni s njima. Upravo blaženi! Otac im napravi

igračke i ta se dječica zaigraju vani, da su ih željni i viditi. A koliko se puta ismiju sa dječicom!

— Da, — opet će prva. — Ali još ću vam nešto reći. Dok sam bila kod prije u L . . ., znate, upravo me je bilo stid. Došla je komšinica, kad je prija povijala i dojila deranče, pa je rekla: E, moja komšinice, vi čete naroditi puno djece, pa čete od njih peći rakiju. — Znate i pravo joj je rekla, kad je tako luda.

— Joj, joj, ženo, Bog će vas pokarati, — rekla joj je ona dobra gospođa.

— Ha, pokarana sam ja i te kako. Još te bande nakotiti, pa biti rob.

— Hm, što bih vam znala reći? Vi ćete jesti juhu sa paklenoga ognjišta, kao i vaše prije komšinice. Vi naprosto vrijeđate osjećaj pravim majkama, — govorila je jedna treća žena. Ali je počela i četvrta:

— Istina, nemam protiv ove dobre gospođe ništa. A ni protiv onih žena, koje su voljne puno ili malo rađati. Ja, znate, djece nemam uopće, a ne ću je niti imati. Samo ću vam reći ovaj slučaj iz »šijaka«. Tomu ima tri — do četiri godine. Snažna je to udovica, a ima i veće muške djece. Dvoje, troje, ne znam pravo. To isto ne znam, zašto su joj djeca počela uzimati gospodarstvo iz ruku.. Ali ona brže bolje nekakvom advokatu u grad, pa poteraj parnicu za diobu. I od toga dana je često odlazila u grad. Upravo upadno. Parnice kod suda je redom dobivala, ali je dobila još nešto! Najednom puče glas, da je udovica u drugom stanju. A s tim njezinim advokatom.

I znate, drage gospe, što se dogodilo. Advokat ju silio i terao, da odbaci dijete. Nječkala se isprva, dok ju nije počeo zlostavljati., I na taj način ju prisili, a ona ga pošalje ekspresno. Advokat je sam našao i platio liječnika. Vi kažete ovoj gospođi za nekakvi pakao i njegovu juhu. Za nekakvi osjećaj, grijeh, savjest? A je li imao savjest onaj liječnik, kad je od sedam mjeseci muško čedo istrgao iz one žene? A jeli i ta žena imala osjećaj i za dijete i za grijeh?

Advokata znadu, koji je, pa se ne mogu prečuditi,

da nije baš ovaj gledao na grijeh. Ja sam neuka, ali on je učen gospodin, pa zna, da to nije grijeh.

U gradu nema nitko više od jedno — dvoje djece, a svi su naobraženi.

Opet će joj ona dobra gospođa sa sela:

— Pokvarenost je uzela maha i u gradovima i po selima. A poslovica lijepo kaže: U svakom žitu kukolja. Znam ja jedan događaj, koji lijepo svjedoči, da »Bog nikome dužan ne ostaje«. Samo netko ispašta za grijehe na ovom svijetu, a netko na drugomu. Ja znam za to selo.

U jednoj zadruzi bilo je više žena. I jednoj od ovih žena bio je čovjek u vojsci. Dakako, ona je postala soldatuša. Imala je dijete od pol godine staro. Pa da joj ne bude na teret, nabaca na njega jastuke, a ona na igru u kolo. Kad je tamo pred dan došla kući, uzme ispod jastukova dijete i preda ga gazdi zadruge. Rekla mu je: Evo ti ga, pa radi s njim, što hoćeš.

Gazda zadruge bio je devedeset godina star, pa što joj je i mogao? Ružio je na pasje ime. A ona se samo ceritala, briga nju. Danas je već i ona u grobu.

Obolila je ona na trbuh. Obišla je u bolesti sve liječnike, i ni jedan joj nije mogao pomoći. Mjesec dana i više, vikala je od strašnih boli i svakomu stvoru govorila, da bi lakše rađala, no te muke, što trpi. A kad su je mrtvu u sanduk zabijali, morali su joj, oprostite, najprije trbuh zgnječiti, jer drukčije nisu mogli pokrov pribiti.

Vidite, Bog ju je šibnuo već na ovom svijetu, a što će, nesretnica, tek na sudu Božjem? . . . . .

Iza ove potresne priče, ušutile su one dvije paklenjače. Pomislio sam, sigurno spremaju »bijeloj kugi« »ultimatum«. A jedna žena, koja je do sada šutila, nastavila je ovu užasnu priču.

— Sjetili ste me, prijateljice, jedne nesretnice, od svjetskog rata. Žena već četrdesetih godina, počinila je strašan čin. Rodila je dijete lijepo i na vrijeme. Ali smuti je đavo, pa ona sa novorođencem u neki veliki ćup, lonac, što li. Ugrijala u drugomu loncu vode i zalila u tom ćupu živo dijete neka se uguši. Međutim je otišla van, pripraviti, kuda će ga zakopati. A kad se ona vratila natrag u sobu, dijete je promolilo glavu van iz lonca, ćupa, što li je bilo? Pratilo ju je i glavicom i očicama po sobi, kuda se ona kretala. U onim najvećim mukama tražilo je dijete majku, da ga izbavi.

A ta okrutna paklenjača se još proderala na dješce, na mućno djetešce: »Vraže još me gledaš«. — I pobjegla je van, dok se dijete umorilo. Tu nesretnu majku su uvijek proganjale oči djeteta.

Kada su ovoga rata u tom selu kod raspela molili za mir; a i jedne sušne godine za kišu, ova žena nije nikada smjela pred raspelo. Vikala je i svima pokazivala, kako ju dijete gleda iz lonca. Ispovijedala se više puta. Molila krunicu, ali ju je savjest progonjala do groba. Nije tajila, da se boji smrti, jer će ju i tada sigurno pratiti pogled djeteta iz lonca.

— **Žene, žene,** — progovorila je i završila suputnica, — Nemojte si za ispriku što bilo predstavljati. »Bog nikada ne zakasni«. A grijeh se ispaštati mora! Blažena smrt one majke, koja je Bogu dječice darivala«.

Vlak je upravo ulazio u stanicu, na kojoj je ta dobra stara gospođa izašla iz vagona. Za nekoliko minuta i ja sam napustio one kugine rođakinje u vagonu. Bio sam sav sretan, da sam još jedan puta zakoračio na tvrdo tlo pod nogama. Jer, koliko se pokvarenosti krije u onim dvjema tobožnjim gospama, mislio sam da će iskočiti vagon sa svojih kolotečina, a ja skupo platiti za vožnju s »bijelom kugom«.

Gabrijel Kosac, Biškupci

VRIJEME JE TAKOVO, KAKOVI SMO MI!

Sv. Augustin

Zemlja obećana

Komunisti vole govoriti o Sovjetskoj Rusi i kao zemlji obećanoj za sve narode pa i za hrvatski narod Mi znamo, što su komunisti učinili od ruskog naroda, kakova tamo vlada „sloboda“, „poslušnost“ i „red i što radi njihova ogromna policija Ovdje pisac Jožčenko ismijava one, koji vide nešto izvanrednog u onom, što je uistinu bijeda i nevolja.

Čim sam se vratio, već su posjetnici obijali moja vrata. Žele ljudi čuti. Nije im dosta, da ih vuku za nos radio i novine, već žele originalnijih priča, basna i »najinformativnijih« vijesti.

Pričam od zore do mraka. I još mi se nije desilo, da me je koji zahvalni slušač upozorio, da sam jučer drugačije govorio nego danas poslije podne. A što ću? Nemam ni ja više gimnazijske memorije, da bih se još sjećao, kakav sam to jučer plan razvijao.

— I tako vi, započnu g. Jožčenko prošli Evropom.

— Eto!

— I baš čitavom?

— Dabome, čitavom!

— I, velite, i Rusijom?

— Pa iz nje se baš i vraćam.

— Nemojte! E baš mi je drago! Pa kako gore? Što? Da li i t. d.?

— Jest, velim, baš tako. U prvom redu, to vam je zemlja točnosti i reda.

— Zbilja?

— A nego što? Vidite, velim, da se nas desetorica sada uputimo u pekarnu, po kruh, pa da nahrupimo u jednu pekarnu, mi bi protestirali, ako ne bi odmah dobili kruha, i pošli u drugu. U Rusiji nije tako. Oni, pa makar ih bila stotina, lijepo se poredaju jedan do drugoga i čekaju. Čekaju, pa čekaju. Jedan drugome iza leđa.

— Pa zašto, veli mi jedna žena, ne idu u drugu pekarnu?

— Zašto, velim, zašto? Što zašto! Kakvo je to pitanje? Oni žele red i gotovo. Uostalom pred drugom pekarnom su još petorica više u redu.

— Je, zakima jedan, red je red. Trebalo bi, veli, i kod nas reda. A ne da samo zađeš u pekarnu ili mesnicu, pa samo nosiš. I još se ljutiš, da ne valja. Eto. Fali nama reda.

— Da, velim, i još nešto. Tamo svi služe narodu ili klasi. Velim vam svi. Što je to komesar? To je čovjek, koji služi narodu. Ili direktor tvornice? Služi narodu. I jedu oni, ljudi moji, jedu. Znate tamo je studeno, pa jedu. Vidio sam te direktore. Što jedu! I imaju mjesečno 6.000 rubalja plaće. Zamislite. To su oni, što služe narodu, pa tako plaćeni i tako jedu. Naprosto da zaplačeš od milja. Jer, kako tekar mora da je plaćen i da jede narod, koji je zapravo gospodar, kad sluge tako jedu.

A tamo je radni narod gospodar. Nisam ni išao da gledam taj narod. Što ću? Mogao sam prosuditi po slugama. Nije ni trebalo. Dobro je njima, veli mi jedan direktor, i pusti ih. Nije mi naprosto dao da uđem u neku kuću. Pusti, veli!

Silna je to zemlja. Tamo su ljudi tako zadovoljni, da im ništa ne fali. Gledao sam tako po ulicama. Nigdje se ne sastanu dvojica ili trojica da se porazgovore. Odmah sam sve razumio. Ne treba im, jednostavno, kakvog razgovora. Svaki je tako zadovoljan, da je sam sebi dovoljan.

— A da li vole, umjetnost, pita jedna, ti ljudi?

— Joj, to vam je tek za pripovijedati. To su upravo umjetnički filozofi, ili filozofski umjetnici.

— Molim vas?

— A da! Bio sam u operi. Za vrijeme pauze, izađem da ću u bife, i tako s nekim pročavrljati. Ali da. Nije to kao kod nas, koji ne znamo cijeniti glazbe. Kod nas je po hodnicima za vrijeme pauze pravi vašar. Brbljanje, fučkanje i druge anarhističke stvari. E, ono tamo me zapanjilo. To je glazbena finoća. Za vrijeme pauze svi se tiho šeću. »Nit tko zbori, nit se smije . . .« Svaki proživljava one ugodne trenutke od malo prije i nastoji, da mu akordi ostanu u uhu.

Vidio sam, kako se neki plaho ogledavaju. Sigurno su se bojali, da im tko ne naruši harmoniju u duši . . . Naravski od onoga što su malo prije slušali.

— To je narod, uzdahnuli su moji slušaoci.

— Dabome, velim ja, ali je i uprava države glazbena. Ima sluha. Prisluškuje bilo naroda.

— A, kako, pitaju, s modom. Kako se oblače. Pogotovo Ruskinje?

— Jednom riječi, velim, imadu mnogo ukusa. Ne kao kod nas, gdje svatko metne na sebe što se sjeti. Oni, tamo u Rusiji imadu svi bez razlike mnogo ukusa. Zato su svi jednako obučeni.

Inače je provedena idealna socijalizacija. Tako se vole i društveni su, da i po četiri obitelji stanuju u jednoj sobi. Vole se ljudi i, eto na okupu su.

I, uostalom, što da duljim. Tamo je tako dobro, tako lijepo i ugodno, da ne bi još tkogod uživao njihovu dobrotu i ljepotu, da ne puste nikoga od znatiželjnih inozemaca unutra.

Joščenko

Obrana od oklopnih jedinica

U jednom od prijašnjih brojeva pisali smo o velikom značenju oklopnih jedinica u modernom ratovanju. Glavna odlika oklopnih jedinica jest, da su silno brze i pokretljive te se mogu pojaviti i tamo, gdje ih čovjek najmanje očekuje. Za onoga, koji se hoće pred oklopnim jedinicama uspješno braniti je zbog toga važno, da već unapred uredi sve potrebno za obranu, tako da ga ne mogu iznenaditi.

Treba znati, da oklopne jedinice ne mogu prodrijeti daleko u neprijateljsko zaleđe, ako ih ne slijedi njihova pratnja: motorizirano topništvo, avioni i, što je glavno, benzinska rezerva. Napadaj oklopnih jedinica je brz, silovit, žestok, ali kratkotrajan. Udarna sila je velika i uspješna, ako je ne čeka obrana, dobro organizirana i hrabar branilac.

Kod obrane pred oklopnim jedinicama razlikujemo **aktivnu obranu,** kojoj pripada razno oruđe i **pasivnu obranu,** pod kojom razumijevamo razne naravne i umjetne zapreke.

Među aktivna sredstva spadaju najprije sve vrste topova, koji na veće udaljenosti, ako ih imademo dosta, lako načine gust ognjeni zastor, koji će zaustaviti svaki tank ili oklopni auto. Do daljine 1.000 m. pucaju na oklopne jedinice poljski i brdski topovi kalibra 70 mm. s oklopnim granatama i protuoklopni topovi kalibra 37 i 47 mm. Posljednji pucaju žestoko i probijaju na 300 m 30 do 45 mm. debeli oklop.

Odlično obrambeno sredstvo su također protuoklopne strojne puške kalibra 12—20 mm, s kojima se puca na oklopne jedinice do daljine 300 m. Ovamo spadaju i obične strojne puške, koje s probojnim metcima probijaju oklop do 10 mm debljine. Za uništavanje oklopnih jedinica koje su se zaustavile pred zaprekama, upotrebljavaju se također bacači mina.

Za borbu protiv oklopnih jedinica iz bliza upotrebljavaju se ručne bombe, koje se meču po više zajedno pod kotače ili gusjenicu oklopnih kola, te bacači plamena, s kojima se na daljinu do 40 m baca vatra kroz otvore u unutrašnjost vozila.

Najjače aktivno sredstvo protiv oklopnih jedinica jest borbeno zrakoplovstvo, koje u strmoglavom naletu strelja na oklopna kola s topovima ili baca na njih bombe. Pametna upotreba većeg broja bojnih aeroplana može uništiti posve napadaj većeg broja oklopnih kola.

Među pasivna sredstva obrane pred oklopnim jedinicama spadaju naravne zapreke, kao što su rijeke i kanali, močvare, rupe, gorovito i kraško zemljište i t. d. i umjetne zapreke, kao minska polja, jarci, nasipi, u zemiju zabetonirane tračnice, koje strše za metar iz zemlje. betonski rubovi, barikade, umjetne poplave, porušeni putevi i druge zapreke. Na cesti koja vodi kroz šumu, dade se načiniti dobra zapreka protiv oklopnih jedinica, ako sa svake strane posječemo nešto drveća, tako da padnu na cestu.

Minska polja su najvažnije obranbeno sredstvo protiv napadaja oklopnih jedinica. Minska polja su za oklop-

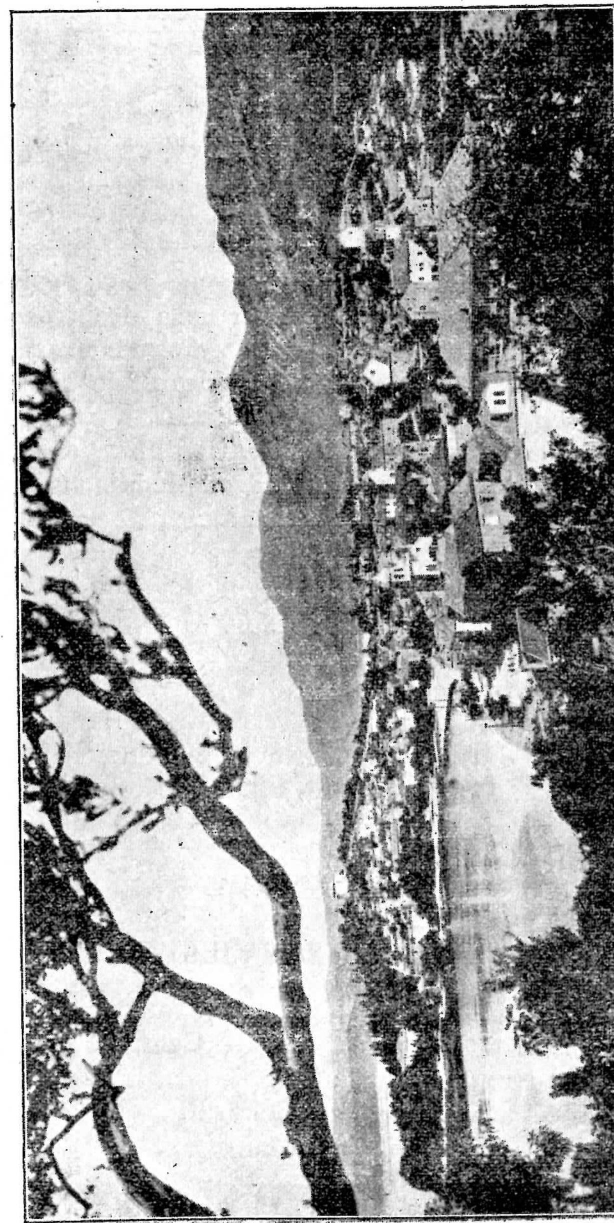
ne jedinice isto kao žične ograde za pješaka. Za to se upotrebljavaju zakopane stalne mine ili poljske prenosne mine. Polažu se pred zaprekom ili iza nje. Za 1 km široko minsko polje, na kojemu su položene mine u trim vrstama u razdaljini od 1.3 do 2 metra, potrebno je 1.500 do 2.000 mina.

Odlična zapreka su razni rovovi i jame raznih širina i dubina, kroz koje ne mogu oklopne jedinice. Tu se one zadrže dulje vremena i u tom času treba ih sasuti vatrom. Ako pak ove jame opremimo s drugim sredstvima, na pr. s tračnicama, na koje se kola nasade, ili pak položimo na dno rova minu, onda je oklopno vozilo onesposobljeno za boj već bez upotrebe naših aktivnih sredstava.

Združena i dobro organizirana aktivna i pasivna sredstva mogu ne samo zadržati napadaj oklopnih jedinica, nego i posve uništiti. Zadaća je pasivnih sredstava, da zadrže oklopne jedinice, a zadaća aktivnih sredstava, da ih unište.

Borba oklopnih jedinica s dobro organiziranom protuoklopnom obranom je na koncu konca borba dvaju morala i hrabrosti. Tko duže izdrži i kod koga je bolji moral, taj je pobjednik.

Mnogi čovjek se često pita, bili se mogli Hrvati sami uzdržavati. Naši neprijatelji trube na sva usta, da ne mogu. Evo što im odgovara dr. A. Starčević: »**Trubiti, da taj narod hrvatski može samo braniti i držati ovoga i onoga, nu da sama sebe ne može uzdržavati, nego da se mora podlagati slabijemu od sebe — tu očitu neistinu, tu sablazan trubiti, što drugo može znamenovati, nego naš narod osramotiti i posvetiti današnje stanje, u kojem on nepravedno pogiba?«**



Cavtat u Dalmaciji

Organizacijske vijesti

PROSLAVA BLAGDANA KRISTA KRALJA

U nedjelju 27. listopada slavi se blagdan Krista Kralja. Kao obično, slavit će se taj blagdan po cijeloj Hrvatskoj, a osobito će to učiniti naša društva Katoličke Akcije, jer je to njezin blagdan. Zato treba svako društvo organizirati u svom mjestu svečanu proslavu. **U jutro neka pristupe svi članovi k sv. pričesti, a kod mise neka pribivaju pod barjakom. Poslije sv. Mise neka se priredi gdje je to moguće svečana akademija, a ako to ne, onda svečani izvanredni sastanak.**

U Zagrebu se toga dana održava skupština okružja. Svako društvo neka pošalje svog delegata. Najbolje je, da delegati dođu u nedjelju u jutro u Zagreb i **odmah se jave u Centrali Katoličke Akcije.** Koji ipak moraju doći u subotu na večer, jer nemaju drugog vlaka **neka to prije jave Centrali Kat. Akcije,** da se ona pobrine za stan.

U Zagrebu će se proslavit blagdan Krista Kralja osobito svečano. Prije podne bit će biskupska sv. Misa u Katedrali, a poslije podne svečana akademija u zagrebačkom zboru.

POŠALJITE IZVJEŠTAJE!

Svim društvima poslani su formulari. **Te formulare treba ispuniti i što prije poslati Centrali Kat. Akcije.** Neka ne bude ni jedno društvo, koje bi to propustilo učiniti. Tu će svako društvo pokazati koliko radi.

ŠALJITE IZVJEŠTAJE ODMAH!!!

Dopisi naših društava

DONJI VIDOVEC

Hrvatsko SKOM društvo osnovano prije par godina tokom vremena promijenilo je dosta članova. Nekoji od članova su se oženili, dok su nekoji otišli na rad ili u Njemačku ili unutar naše države, pošto je kraj siromašan i napućen te su stoga prsiiljeni, da ostavljaju



SKOM Donji Vidovac

svoje rodno mjesto. Ali i ako jedni odlaze, dolaze drugi, koji popunjavaju njihova mjesta tako da se broj članova kreće uvijek oko 30. Članovi su revni, slušaju svoga duhovnog vođu i pokoravaju se naređenjima svog predsjednika. Uz takove članove, bilo nam je moguće u ovo kratko vrijeme doći do svoje lijepe velike pozornice s kulisama i svim potrebnim priborom. Članovi su do sada nastupili na 15 diletantskih priredaba, koje su sve dobro uspjele i publika je posvema zadovoljna. Uz nastojanje vlč. g. P. Lichtembergera pod čijim kormilom plovimo, dobili smo i svoju društvenu zastavu.

Iz zahvalnosti prema svom dobrom duhovniku prigodom njegova imendana priredili smo akademiju. Uz prisustvovanje velikog broja župljana, članovi su velečasnom čestitali preko br. tajnika. Tom zgodom slikali smo se s našim dobrim duhovnikom. Tajnik

Kod nas i po svijetu

Rumunjska i bečka presuda. Da li je Rumunjska nepravedno osakaćena? O tom lijepo piše đakovačka »N. Obrana«:

»Nezadovoljstvo Rumunja bečkom presudom, u koliko se odrazilo u uličnim demonstracijama i nemirima, nije nimalo pokrilo slabost jedne zemlje, koja je bez ikakve borbe prepustila Sovjetima 48.000, Madžarima 45.000 i Bugarima 15.000 četvornih kilometara svoje najbolje zemlje. Država, koja je dopustila da se tako osakati vlastiti teritorij, ne bi mogla, sve da bi i htjela, s nekim naknadnim protestima i manifestacijama izbrisati dojam nemoći. Oni, koji se sada bune su zakašnjeli junaci. Nisu trebali dopustiti poniženje svoje zemlje. Zašto su na pr. bez ijednog hitca iz puške napustili utvrđenu liniju na Dnjestru?«

Zatim nastavlja:

»Slučaj s Rumunjskom najblji je primjer, da je veoma opasna i nezahvalna stvar širenje ugleda i moći jednog naroda na račun drugog. Ako se ne gleda na pravdu, nego na prolaznu silu, ako se ne drži načela samoodređenja i slobode svih naroda, nego se nastoji umjetno napraviti od manjine većinu i od većine manjinu, onda povijest brzo kažnjava takve pokuse. Tako je i Rumunjska, koja je prije rata imala samo 137 tisuća kv. kilometara, dobila najedanput želju, da ne prolivši ni jedne litrice krvi naraste za još jedanput toliko. I stvarno je Versaileskim i Trianonskim ugovorom dobila čitavih 157.967 kv. kilometara na račun Rusa, Madžara i Bugara«.

Novi zračni krstaši. Britanskom zrakoplovstvu će doskora biti stavljen na raspolaganje novi tip bombardera. Ovi će pored gorostasne veličine biti izvanredno brzi i lakše će se njima upravljati,nego mnogim avionima manje težine. Pojedinosti se drže u najvećoj tajnosti. Grade se navodno u Kanadi.

Indija

Gandhi je opet izabran za vođu nacionalista Indije. U prošlom ratu pomagala je Indija Englesku, a ona joj je zato dala pusta obećanja. Sada izgleda da ne će biti tako.





Benito Mussolini
vođa fašističke italije

U Meksiku vrije. Pristaše generala Almasana održali su tajni kongres, na kojem su zaključili otvorenu borbu protiv predsjednika republike Cardenasa. Almasan je upravio proglas na narod, u kojem veli, da je sadanji režim u Meksiku režim nasilja i političkih umorstava. Poziva narod da obori Cardenasa i sve njegove pristaše još prije nego general Camacho uspije zauzeti mjesto predsjednika dne 1. prosinca.

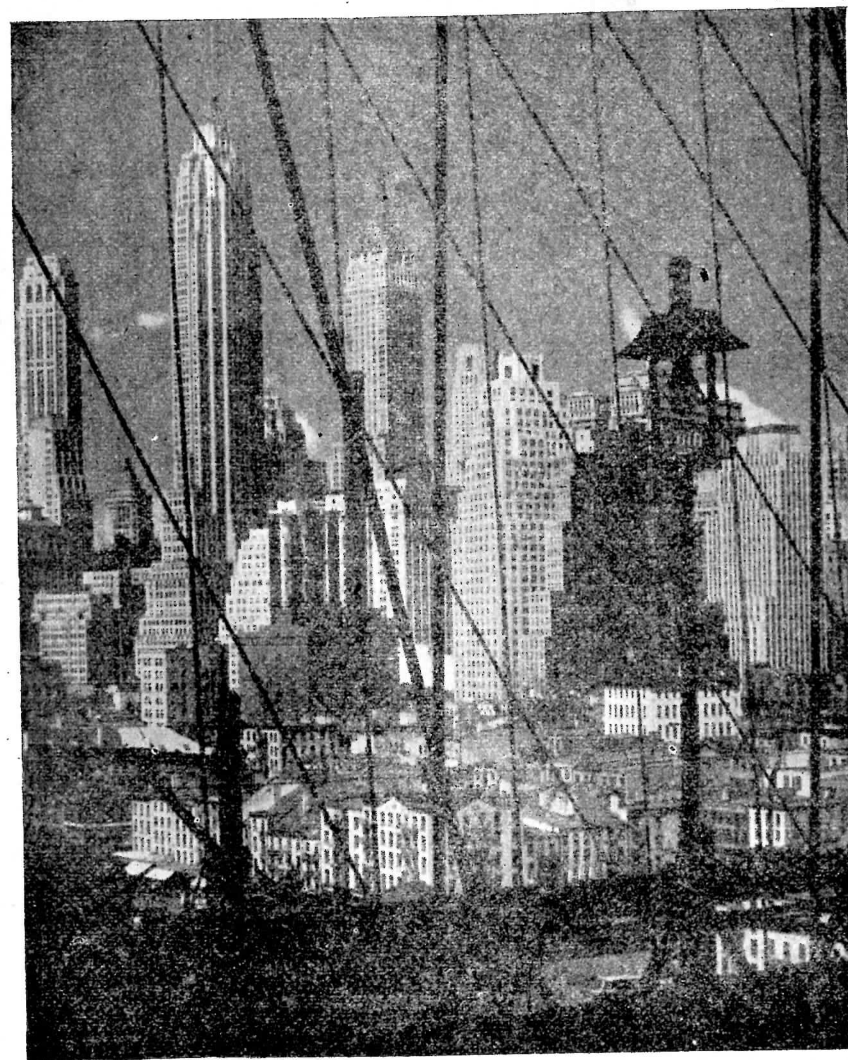
Požrtvovni rad katoličkih misionara. U katoličkim misijama ima ukupno oko 40.000 škola sa 2.5 milijuna učenika, 3.000 apoteka za siromašne, 800 bolnica sa 40.000 kreveta; sirotišta 2.000 sa 125.000 siročadi; 150 kuća za gubavce sa više od 15.000 bolesnika, i 460 kuća za starce, i u njima oko 20.000 starica i staraca.

Najveći Gospin kip. U jednom malom selu sa 450 stanovnika, 14 km daleko od Lyona (Francuska) podignut je Gospin kip, koji je visok 32 m i 16 cm. Unutar kipa vode stepenice sve do glave, odakle se pruža krasan vidik na francuske alpe. Podno kipa nalazi se kapela duga 8 m, a visoka 6 m.

I Rusija računa s Dunavom. Njemačka vlada je sazvala u Beč konferenciju stručnjaka za međunarodna pitanja Dunava sa svrhom da se izmijeni međunarodni statut o Dunavu. Tom je prilikom Sovjetska Unija naglasila, da i ona kao podunavska zemlja (nakon zauzetih dijelova Rumunjske) ne može ostati ravnodušna prema režimu plovidbe na Dunavu.

Erupcija najvećeg živog vulkana na svijetu. DNB javlja iz Tokija: Vulkan Asona Kijušiju, koji je najveći živi vulkan na svijetu, postao je nakon 53 godine po prvi put opet izvanredno aktivan. Već nekoliko dana izbacuje vulkan pepeo i kamenje na prostoru od nekoliko kilometara. Riganje vulkana je tako jako, da je sunčana svijetlost potpuno zasjenjena. Žetva u 13 sela je potpuno uništena.

Najveći avion. Iz Los Angelosa javljaju, da je ondje završena izgradnja najvećeg aviona. Ovaj će moći letjeti iz Newyorka u Evropu i vratiti se natrag bez zaustavljanja i spuštanja. Građen je pune četiri godine. Ima 4 motora po 200 konjskih sila. Krila su mu široka 69 metara, a dug je 37 metara. Može primiti 4.950 litara benzina. Imat će posadu od 10 ljudi. Poletit će još tokom ovog mjeseca.



Neboderi u središtu New-Yorka

Sovjetska državna politika. Pod tim naslovom donosi »Kat. Riječ« lijep članak za razumijevanje današnje politike Sovjetske Rusije:

»Danas poslije godinu dana rata mnogo toga nam je postalo jasno, što prije nije bilo, i u državnoj politici Sovjetskog Saveza. Sad je već cijeli svijet na čistu, zašto je pred godinu dana Moskva sklopila prijateljsku pogodbu s Njemačkom, s kojom je pogodbom ovoj omogućila rat sa zapadnim demokracijama. Vlastodršci u Kremlju, kad se preživjelo prvo doba internacionalnog utopizma njihove komunističke osnove svjetske države, vratili su se imperijalističkoj politici ruske države bivše carske Rusije, čija je zavjetna misao bila omogućiti ruskom narodu izlaz na more jednako na sjeveru kao i na jugu. Treba znati, da i danas Sovjeti uvoze i izvoze u svijet 70% svoje robe kroz Dardanele. Kao što su za carsku Rusiju bile mjerodavne za vanjsku politiku gospodarske koristi ruskog naroda koji se nije dao voditi od zapadne teorije sveslavenstva, već prosto od vlastitih ruskih interesa, tako su i Sovjetima u prvome redu pred očima političko ekonomski interesi zemlje i vladajućeg naroda u njoj.

Njihov je cilj, da pomoću snažne države rus. naroda ostvare komunistički program, kojeg se nijesu nikada odrekli. I zato je u prvom redu trebalo uspostaviti rusku državu u njenim starim granicama, a po mogućnosti je i još preko toga proširiti, te dobiti slobodan prolaz kroz morske tjesnace, koji vežu Crno more sa Sredozemnim. Njemačka nije ni trenutak promišljala, da na to privoli i zato je s njom došlo do prijateljske pogodbe, što nije uspjelo s Francuskom i Engleskom, koje su bile otpornije«.

Što rade misijonari u Kini? Katolički misijonari, koji su u Kini imaju 129 misijskih postaja, uzdržavaju 230 bolnica i 415 sirotišta. Osim toga poučavaju djecu u 16.000 škola i izdaju 115 listova i časopisa.

Jubilejske značke. Kancelarija za proslavu jubileja izdala je ukusne umjetničke jubilejske značke po 2 i 5 din. Nacrt je načinila kiparica gđa Mila Vod, a prikazuje kip sv. Petra iz vatikanske bazilike, kralja Tomislava i hrvatskog seljaka s hrvatskim grbom i natpisom: Hrvatska sveta godina 641—1941. Najveći dio čistog prihoda je namijenjen za Petrov novčić. Značka je najbolja propaganda za jubilej. Moramo nastojati da resi grudi svakog vjernika kroz ovu jubilejsku godinu. Naručuje se kod Kancelarije za proslavu jubileja Kaptol 31.

Njemački i Talijanski jezik uvedeni su u srednje škole na teritoriju Banovine Hrvatske i to: u klasičnim gimnazijama njemački od I. razreda, a talijanski od V. razreda; u realnim gimnazijama njemački od I. razreda a od III. razreda francuski ili taljanski ili engleski jezik na izbor.

Nova cesta. Banska Vlast gradit će novu cestu iz Zagreba preko Karlovca do Hrvatskog Primorja. Prva dionica ceste ide od Zagreba do Stupnika i stajat će 11 milijuna 560.000 Din. Odobreno je još niz popravaka cesta u banovini, koje će započeti u najskorije vrijeme.

Sedamstogodišnjica trogirske katedrale. — Ove godine navršuje se 700-godišnjica gradnje glasovite katedrale sv. Lovrijenca u Trogiru. Na portalu katedrale stoji pisano, da je veliki hrvatski majstor Radovan dovršio čuveno djelo god. 1240. za vrijeme trogirskog biskupa Tregnana, važne historijske ličnosti u hrvatskoj povijesti. Katedrala iz XIII. stoljeća je veličanstveni spomenik vjere, umjetnosti, civilizacije naših pređa, poznata cijelom kulturnom svijetu. U Trogiru je pokrenuta akcija, da se ovaj jubilej što dostojnije proslavi sudjelovanjem cijelog hrvatskog naroda.

Banska Vlast protiv kletve. Odjel za unutarnje poslove Banovine Hrvatske izdao je 20. I. 1940. pod brojem 102.412-I-1939. ovu naredbu protiv psovke:

»Iz primljenih pritužaba razabire se, da je ponovno preotelo maha izgovaranje najprostijih bogumrskih kletava.

Time se ne samo izaziva javna sablazan i porazno djeluje na odgoj mladeg naraštaja, nego se i naš narod prikazuje u vrlo lošem svijetlu.

Stoga je neophodno potrebno da se taj gadni običaj u našem narodu iskorijeni.

U tu svrhu ima se putem svećenstva i općina upozoriti na shodan način pučanstvo, da je izgovaranje kletava uopće zabranjeno i da se toga gadnog običaja kani, jer će se proti prekršitelja bezobzirno najstrože postupati u smislu čl. 74. Z. U. P.

U tom smislu dane su upute žandarmeriji i policijskim organima, neka nastoje svim sredstvima, da se ta sablazan već jednom iskorjeni«.

Nadamo se, da će policijske vlasti izvršiti svoje. Ali ne će nikada vanjska prisila postići pravi efekat dok nema nutarnjeg odgoja.

Malo veselja i šale

Kako se zove?

Nekoga dječaka zapitaše jednom:
— Slušaj mali, kako se ti zoveš?
— Ja se zovem isto kao i moj otac.
— A kako se zove tvoj otac?
—Moj otac se zove isto kao i ja.
— Dobro, a kako se zovete vas dvojica: ti i tvoj otac?
— E, mi se zovemo jednako: jedan kao i drugi.
— A kako te zovu, kad je vrijeme da ideš na ručak?
— Ne zovu me nikako, jer sam ja uvijek prvi, pa me ne moraju zvati.

U zavodu

Upravitelj zavoda: Nevediću, je ste li vi načinili onu okruglu mrlju od tinte?
Nevedić: Da, pomislite — bez šestila (cirkla)

Razlika

Jankić priča kod kuće: „Mama, danas sam stao nekom gospodinu na nogu".
„No, jesi li ga zamolio za oproštenje?"
„Jesam. Gospodin je rekao da sam dobar i dao mi je dinar. Ja sam mu onda stao i na drugu nogu, a onda mi je dao zaušnicu"

»Seljačka Omladina« izlazi jedanput mjesečno. — Cijena za članove Din 12.—, za ostale Din 24.— godišnje. — Izdaje: Podsavez hrvatskih katoličkih seljačkih omladinaca; predstavnik: Domagoj Ružičić, Zagreb, Kaptol 31. — Uređuje: Jos. Maček, Zagreb, Runjaninova 4. — Odgovorni urednik: Luka Perinić, Zagreb, Tomislavov trg 21. — Tiskara: Slavka Šeka u Samoboru.

Moj put k Bogu

Pod gornjim naslovom napisao je knjigu Sergije v. Stein, a izdala »Istina«. Sergije v. Stein jedan je od obraćenika na katolicizam, kojih danas imade sve više u Americi, Engleskoj, Francuskoj i po cijelom svijetu. On je ruski emigrant. Potomak stare obitelji, obnašao je visoke časti (sveučilišni profesor) u carskoj Rusiji. Dolaskom komunista na vladu bježi najprije u Estoniju, a zatim u Letoniju. Godine 1931. dolazi u Dubrovnik, gdje i sada živi kao profesor na dominikanskom učilištu.

Životni put Sergija v. Steina vrlo je zanimljiv. Kao naučenjak i sveučilišni profesor dolazi u doticaj s najviđenijim ličnostima carske Rusije. Njegovi dojmovi su iskreni i pružaju nam mnogo svijetla za razumijevanje teške sudbine ruskoga naroda.

Ali on ne opisuje sav svoj život. On slijedi od djetinjstva do danas stope milosti Božje, koja ga je dovela u krilo katoličke Crkve. On iskreno priznaje, da je jezgra njegova »života bilo traženje Boga«. Dok se šegrti i kuharice stide i odriču vjere, zaista, golemo i značajno priznanje.

Jednostavnim stilom niže sličicu za sličicom iz svoga života. Jednostavno i prirodno kao što je tiho i skrovito djelovala milost Božja, opisuje svoje doživljaje iz djetinjstva, iz studentskog života, zatim svoje susretaje s pretstavnicima pravoslavlja, a u inozemstvu s pretstavnicima raznih protestantskih sekta. Svagdje se ističe oštro opažanje, a istinitost prave vjere traži u njezinom djelovanju na ljude

Pravu vjeru našao je istom u dominikanskoj crkvi u Dubrovniku i tu prelazi na katolicizam. Tu je našao smirenje i utjehu na svom mučnom putu emigranta. »Prelistavajući predašnje strane povijesti mog života, uvjeravam se, da sam većinu dana provodio u stalnoj uzbuni. Sada je ona iščezla, potpuno rastopljena u nepomućenom duševnom miru«.

Seljački katolički mladić, koji kod naše današnje inteligencije rijetko može vidjeti pravu vjeru i dobar primjer, naći će u obraćenju Sergija v. Sterna jaku potkrepu svojoj vjeri. Jedna dobra knjiga više — koju treba pročitati!

Knjiga stoji **15 dinara**, a s poštarinom **17 dinara.** — Naručuje se kod naklade »Istina«, Dominikanski samostan, Kažotićev trg 4. Zagreb,

FILIJALA POŠTANSKE ŠTEDIONICE U ZAGREBU

PRIZNANICA

Popunjava uplatilac

na iznos od __________ Din. ____ p.

slovima Dinara

uplaćen danas na ček. račun br. **31-168**

Ime vlasnika ček. računa:

„Seljačka Omladina", uprava, Zagreb.

Uplatni br. po dnevniku __________

Naplaćena taksa Din. ______ p. ______

Potpis službenika

Obr. br. 106 š. „Uplatnica" (vel. 11x24 cm.)

FILIJALA POŠTANSKE ŠTEDIONICE U ZAGREBU

IZVJEŠTAJ

vlasniku čekovnog računa

Popunjava uplatilac

Iznos od __________ Din. ____ p.

uplatio je

Ime uplatioca

____

____

____

u korist ček. računa br. **31-168**

„Seljačka Omladina", uprava, Zagreb.

Dana __________

FIL. POŠTANSKE ŠTEDIONICE U ZAGREBU

TEMELJNICA

za knjiženje

Popunjava uplatilac

Iznos od __________ Din ____ p.

uplatio je

____

____

na ček. rač. br. **31-168**

Dana __________

Uplatni br. po dnevniku

Ovaj dio ostaje kod Poštanske štedionice i na njemu se ne vrše saopćenja vlasniku čekovnog računa.

Prostor za saopćenja vlasniku računa

Ovom čekovnom uplatnicom može izvršiti uplatu na blagajnicama Poštanske štedionice ili njenih filijala ili na svima poštama u Kraljevini Jugoslaviji svako lice do neograničene svote i bez dokaza istovjetnosti.

Popunjavanje uplatnice vrši sam uplatilac i to ili rukom (samo mastilom), ili štampanjem ili pisaćom mašinom. Priznanicu potvrđuje blagajnica Poštanske štedionice ili pošta i vraća je uplatiocu. Datum na uplatnici mora odgovarati danu uplate.

Priznanica je potpun dokaz izvršene uplate za račun vlasnika čekovnog računa, kad je snabdjevena uplatnim brojem, potpisom ovlašćenog službenika pošte ili Poštanske štedionice i otiskom žiga.

Nejasno popunjene, poderane, uprljane, ispravljene ili brisane čekovne uplatnice pošte ne smiju primati.

Reklamacije se primaju samo u roku od 3 godine.

Katolici - Hrvati!

Dne 20. listopada slavimo Misijsku Nedjelju.

Po želji Sv. Stolice Misijska je Nedjelja posvećena propagandi Društva za širenje vjere, koje je svjetska papinska misijska organizacija za sve vjernike od 12-te godine dalje, a i naša djeca do 12-te godine mogu raditi za misije kao članovi Društva sv. Djetinjstva.

Živimo sada u teškim i nesigurnim vremenima! Pogibelji nas opkoljuju sa svih strana, pa stoga moramo osobito zahvalni biti Gospodinu Bogu, što nam je poklonio mir! Zahvalu Svevišnjemu najbolje ćemo iskazati radom za mir duša drugih, a to najljepše činimo radom za misije. Rad je za misije duhovan i materijalan: Molimo se revno za misije i prikazujmo odricanja i žrtve, te ukoliko možemo novčane darove ili u naravi za Društvo za širenje vjere i to uvijek, a napose na Misijsku Nedjelju.

HRVATI — KATOLICI!

Ljetos slavimo 1.300-godišnjicu naših veza s Rimom, sa Sv. Stolicom, Sv. Ocem Papom! Ova nas je veza uvela u kulturni svijet. Ta sreća i milost traži od nas što veću zahvalu, koju ćemo najbolje pokazati moralnom i materijalnom pomoći za širenje Kristova Kraljevstva na zemlji. Tim ćemo omogućiti i drugim narodima, da upoznaju Krista i Njegovu Sv. Crkvu i da dođu do sreće i milosti, koju mi uživamo već 1.300 godina.

Neka zato tjedan prije Misijske Nedjelje **bude tjedan molitve i rada za misije.** Velečasna gg. svećenici oglasit će kako će se proslaviti Misijska Nedjelja, ali **svakako molite se i žrtvujte za misije, te se upišite u Društvo za širenje vjere.**

KATOLICI — HRVATI!

Pokažite se dostojni časnog naslova »predziđe kršćanstva«, koji su dobili naši pradjedovi od Sv. Stolice.